

Prof. JEFFREY D. SACHS

Bilime inanmak

Yeni teknolojik mücadele ve fırsatları, mevcut hükümetlerin anlama konusunda yetersiz kaldığını ve büyüyen küresel sorunların çözümünde de daha fazla bilim ve teknolojiye yer verilmesi gerektiğini görme zamanı geldi

Uzun vadeli ekonomik gelişme, çoğunlukla yeni buluşlarla ve gelişmiş teknolojinin yayılması ile oluşur. Bilimsel devrim matbaanın, endüstriyel devrim buharlı motorun icadıyla gerçekleşebildi. Hindistan ise kıtlıktan, artırılmış ürün hasadı sayesinde kurtuldu, buna bu yüzden "yeşil devrim" diyorlar. Bugünkü küreselleşme çağı da bilgisayar ve internetin yayılmasına paralel olarak ortaya çıktı. Böylece, dünyanın en zor sorunlarına çözüm aranırken, bu çözümlerin kısmen de olsa yeni teknolojilerin altında yattığını görüyoruz.

Afrika'daki yoksulluğu göz önüne alalım. Afrikalılar'ın nerede yanlış yaptığına odaklanan olası her türlü açıklama yapıldı. Ama Afrika köylerine yapılan bir ziyaret ortaya koyuyor ki, Afrika toplumlarına özgü sorunlardan kurtuluş için ağır fiziksel şartlar altında yapılan mücadeleden çok daha fazlasına ihtiyaç var.

Afrika'da çiftçiler dünyanın diğer bölgelerindeki meslektaşlarına oranla kabaca hektar başına üçte bir veya daha az verimle ürün alabiliyor, bunun sonucunda geniş çapta açlık ve bu açlıktan dolayı ağırlaşan hastalık yükü ortaya çıkıyor. Sıtma, Afrika'nın geniş bölgelerine yayılan sivrisinek türleriyle bulaşan diğer bir uğraştırıcı konu. Diğer tropik parazitsel hastalıklar da Afrika'daki diğer sıradışı yükler arasında. Bozuk yollar, yetersiz araba ve kamyonlara ek olarak, ekonomik izolasyon da devam ediyor. Bütün bunlar büyük bir yaşam mücadelesi gerektiriyor.

Uygulanabilir çözümler ise önümüzde duruyor. Çünkü basit ve düşük maliyetli yeni teknolojilerle spesifik sorunların üstesinden gelinebilir. Düşük verimli tarlalar, Afrika koşullarına uygun, gelişmiş tohum çeşitleri, toprağın verimini arttırıcı teknolojiler ve suyun yönetimi ile daha verimli hale getirilebilir.

Sıtma ve diğer tropik hastalıklar, yeni nesil etkili ilaçlar ve yeniden dizayn edilmiş uzun süre etkili, sivrisineklerin çoğalmasını engelleyici yöntemlerle kontrol altına alınabilir. Uygulanabilir teknolojilerle sağlanan güvenli içme suyu da önemli ölçüde ishalli hastalıkların önüne geçebilir. Mobil telefonlar, yerel kablosuz internet ve daha fazla kaldırım döşeli yollar Afrika köylerinin ekonomik izolasyonu kırmasında etkili olabilir.

Zengin ülkeler, Afrikalılar'a sürekli olarak ticaret politikalarını, kamu kurum ve kuruluşlarını, yerel yönetimlerini ve daha fazlasını değiştirmeleri gerektiğini söylüyorlar. Bazı değişimler gerçekten önemli ama zengin ülkeler sorunların, uygulanabilir yöntemlerle

kalıcı çözümü ve finansmanı dışındaki her şeyle daha fazla ilgililer. Eğer Afrika ülkeleri kendi başlarına gereken teknolojilere sahip olabilecek kadar zengin olsalardı, zengin ülkelerin hatalarının bir önemi olmazdı ama Afrika o kadar fakir ki, bu yoksulluktan kurtulabilmesi için mutlaka finansal desteğe ihtiyacı var.

Şu an zengin ülkeler, kömür, petrol ve doğalgaz gibi yakıtların kullanımı sonucu ortaya çıkan milyar tonlarla ölçülen karbondioksiti atmosfere salarak dünyanın iklimini değiştiriyor. Gelecek yıllarda, Çin ve Hindistan da bu atmosfere salınan karbondioksit miktarı önemli ölçüde artıracak. Zengin ya da fakir henüz hiçbir ülke ekonomik büyümesi veya gelirlerini gözardı edip bu konuda önemli bir adım atmadı.

Çözümün anahtar kısmını yeni teknolojiler sağlayacak. Şimdiden yeni "hybrid" otomobiller benzin gücünü akü gücü ile birleştirerek yakıtın etkinliğini iki katına çıkartırken karbondioksit emisyonunu yarıya indirmeyi başardı. Benzer şekilde, mühendisler enerji santrallerinde yakılan kömür sonucu ortaya çıkan karbondioksiti güvenle yeraltında depolayacak yollar geliştirdiler.

"Karbonu yakala ve hapset" adıyla anılan bu yeni teknoloji elektrik üretimi sırasında ortaya çıkan karbondioksitin yüzde 80 oranında daha az atmosfere yayılmasına olanak sağlıyor. Bu işlemin maliyeti de oldukça düşük seviyelerde.

Aşırı avlanma sonucu okyanus balıkçılığının geldiği durumu göz önüne alalım. Balık tüketimi konusundaki küresel talep ve buna bağlı olarak avlanan balık miktarı sürekli artmakta bunun sonucu bazı balık türlerinin soyu tükenme noktasına geldi. Gelişmiş yöntemler olarak görülen, balıkların su havuzları veya göletlerde insanlar tarafından yetiştirilmesi ise özellikle çevresel nedenlerden dolayı mükemmel teknoloji olmaktan çok uzaktalar.

Afrika'ya yaptığım yakınlardaki bir ziyaretimde, kıdemli bir tarım uzmanı, bugünkü şartlar altında bilimin, çiftçiye hiç olmadığı kadar yakın olduğunu ama aynı bilimin politikaya hiç olmadığı kadar uzak olduğunu söyledi. Politikacılar bilimden anlamazlar ve nadiren bilimin ve mühendislerin tavsiyelerini dinlerler. Olayları, teknolojik uzmanlık gerektiren teknik sorunlar olarak görmektense politika ve oy yorumu ile ele alırlar bu yüzden Afrika'nın sorunları sıklıkla ekolojik zorluklar yerine yolsuzluklara bağlanır.

Teknolojinin günü kurtaracağı önerisini düşünmemek zor değil. Sonuçta teknolojik gelişme; aynı zamanda iyi bir yönetime, pazar gücüne, etkili üniversitelere ve daha fazlasına ihtiyaç duyuyor. Politikacılar bu konuda rollerine devam edecektir.

Bununla birlikte, dünyanın yüzleştiği yeni ve komplike teknolojik mücadele ve fırsatları mevcut hükümetlerin anlama konusunda yetersiz kaldığını ve büyüyen küresel sorunların çözümünde daha fazla bilim ve teknolojiye yer verilmesi gerektiğini görme zamanı geldi. Şu an, bütün büyük uluslararası kurumların ve ulusal hükümetlerin yirmibirinci yüzyılda ihtiyaç duyacakları bilimsel ve teknolojik uzmanlığı kazanabilmeleri için kendi üzerlerine düşen sorumluluğu yerine getirme zamanıdır.

Copyright: PROJECT SYNDICATE
www.project-syndicate.org
Çeviren: Onur Yüksel

Afrika'nın **sorunlardan** kurtuluşu için düşük maliyetli **yeni** teknolojilerle, **sorunların üstesinden** gelinebilir. **Verimsiz tarlalar**, Afrika koşullarına **uygun geliştirilmiş** tohum çeşitleriyle ve **su yönetimi** ile **daha verimli** hale **getirilebilir**